

Steriloinnit 2009

Steriliseringar 2009

Sterilisations 2009

Anna Heino
+358 20 610 7177
anna.heino@thl.fi

Mika Gissler
+358 20 610 7279
mika.gissler@thl.fi

Anne Soimula
+358 20 610 7359
anne.soimula@thl.fi

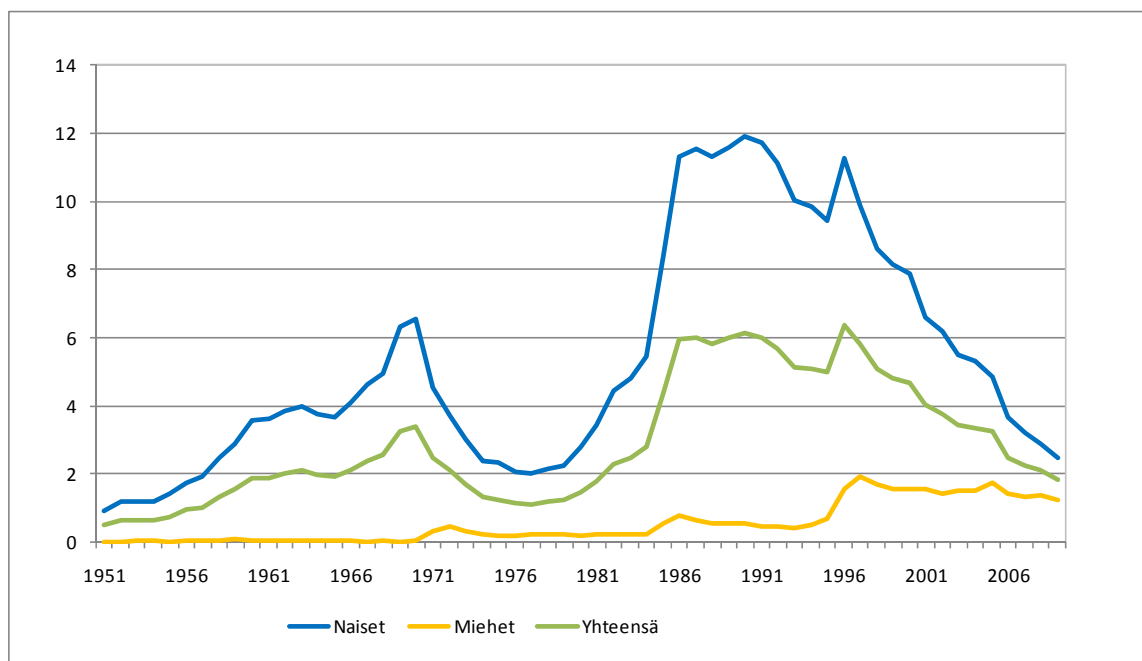
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
PL 30 (Mannerheimintie 166, Helsinki)
00271 Helsinki
Puhelin: + 358 20 610 6000
www.thl.fi

Sterilointien kokonaismäärä väheni edelleen vuonna 2009 ja oli 12,3 prosenttia pienempi kuin vuonna 2008. Naisten sterilointeja tehtiin runsaat 2 500 ja miesten sterilointeja runsaat 1 300. Naisten steriloinnit vähenivät 13,5 prosenttia ja miesten 9,9 prosenttia. Vaikka valtaosa steriloinneista yhä tehdään naisille (66,3 %), jatkoi suhde tasoittumista myös vuonna 2009. (Liitetaulukko 1.)

Väestöön suhteutettuna tehtiin 1,8 sterilointia tuhatta 25–54-vuotiaasta kohti, naisille enemmän (2,5) kuin miehille (1,2) (liitetaulukko 1). Ikäryhmittäin tarkasteltuna suurin osa naisten (37,7 %) ja miesten (27,9 %) steriloinneista tehdään 35–39-vuotiaille (liitetaulukot 3 ja 4).

Sterilointien määrän vähenemistä selittävät muun muassa ehkäisymenetelmien valikoiman laajeneminen sekä lasten hankkimisiin nousu. Sterilointien määrä kasvoi selkeästi vuoden 1985 jälkeen, jolloin voimaan tullut laki salli steriloinnin pyynnöstä, jos hakija oli 30-vuotias tai hänellä oli jo kolme lasta. Sen jälkeen sterilointien määrä on vähentynyt nopeasti.

Kuvio 1. Steriloinnit tuhatta 25–54-vuotiaasta kohti vuosina 1950–2009

Vuonna 2009 yleisin steriloinnin peruste oli vähintään 30 vuoden ikä sekä miehillä (97,5 %) että naisilla (93,8 %). Naisista 56,2 prosentille tehtiin sterilointi kolmen lapsen synnyttämisen tai kolmen alaikäisen lapsen perusteella. Miehistä 29,3 prosenttia steriloidtiin kolmen alaikäisen lapsen perusteella. Valtaosassa naisten steriloinneissa oli käytetty useampaa perustetta (yleisemmin yhdessä 30 vuoden ikä ja kolme lasta), miehillä harvemmin. (Liitetaulukot 5 ja 6.)

Väkilukuun suhteutettuna (25–54-vuotiaat) eniten sterilointeja tehtiin Kainuun sairaanhoitopiiriin (2,9/1 000) ja Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin (2,8/1 000) alueilla. Suhteessa vähiten sterilointeja tehtiin Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin alueella (1,0/1000) ja Helsingin kaupungissa (1,0/1 000). Naisten sterilointeja tehtiin eniten Kainuun sairaanhoitopiirissä (4,6/1 000) ja Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirissä (4,4/1 000) sekä vähiten Helsingin kaupungissa (1,1/1 000) ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä (1,6/1 000). Miesten sterilointeja tehtiin eniten Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä (2,1/1 000) ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirissä (2,1/1 000) sekä vähiten Ahvenanmaalla (ei yhtään) ja Itä-Savon sairaanhoitopiirissä (0,1/1 000). (Liitetaulukko 2.)

Käsitteet ja määritelmät:

Sterilointi: Miehen tai naisen sukuelimiin kohdistuva toimenpide, joka johtaa pysyvään suvunjatkamiskyvyttömyyteen. Steriloinneiksi ei katsota sellaisia sukuelimiä koskevia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen ruumiillisen sairauden hoitamiseksi.

Taulukoissa käytetyt symbolit:

- = Ei yhtään tapausta
- .. = Ei tietoa

Steriliseringar 2009

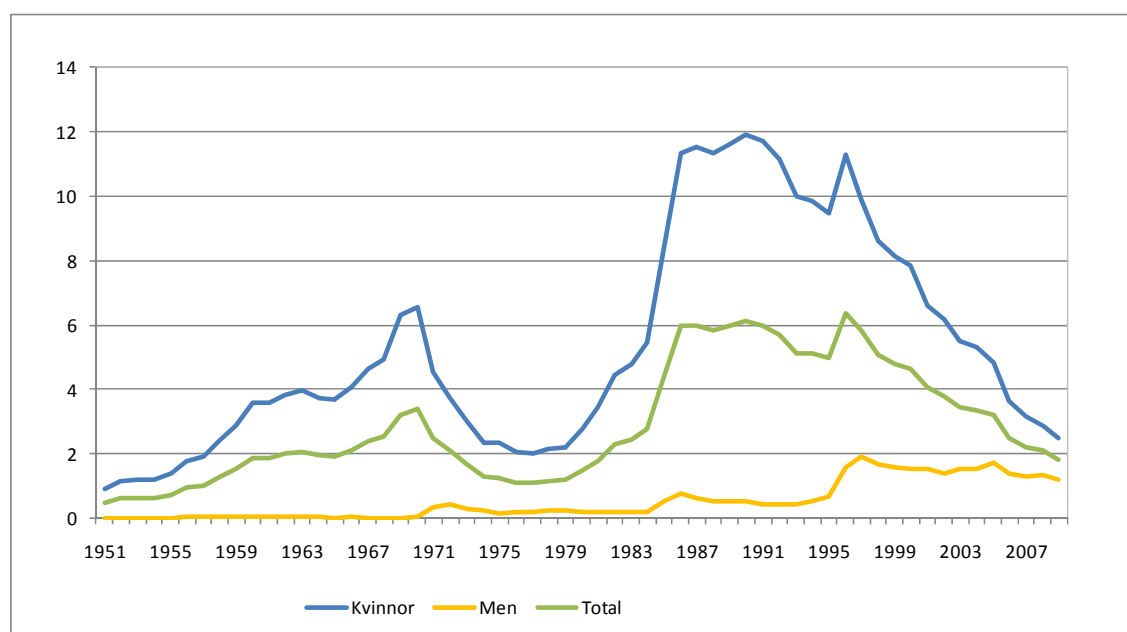
24.1.2011

År 2009 fortsatte det totala antalet steriliseringar att minska och var 12,3 procent mindre än 2008. Antalet steriliseringar på kvinnor var något större än 2 500 och antalet steriliseringar på män något större än 1 300. Antalet kvinnor som genomgick sterilisering minskade med 13,5 procent och antalet män som steriliserades minskade med 9,9 procent. Även om största delen av steriliseringarna fortfarande utförs på kvinnor (66,3 procent), utjämnades fördelningen ytterligare 2009. (Bilagetabell 1.)

Antalet steriliseringar i relation till folkmängden minskade till 1,8 per tusen i åldersgrupperna 25–54 år. Antalet var större bland kvinnor (2,5) än bland män (1,2) (bilagetabell 1). En granskning efter åldersgrupp visar att största delen av steriliseringsingreppen både på kvinnor (37,7 procent) och på män (27,9 procent) utförs i åldersgruppen 35–39 år (bilagetabell 3 och 4).

Minskningen av antalet utförda steriliseringar förklaras bl.a. av att utbudet av preventivmetoder har breddats och åldern för att skaffa barn har stigit. Antalet steriliseringar ökade klart efter den ändring av steriliseringslagen år 1985 som ger en person rätt att begära sterilisering om han eller hon är 30 år gammal eller redan har tre barn.

Diagram 1. Steriliseringar per 1 000 personer i åldern 25–54 år, 1950–2009

Den vanligaste steriliseringsgrunden 2009, både för män (97,5 procent) och för kvinnor (93,8 procent), var en ålder på minst 30 år. Av de steriliseringar som utfördes på kvinnor gjordes 56,2 procent på indikationen tre födda barn eller tre omyndiga barn, medan 29,3 procent av alla steriliseringar utförda på män gjordes på indikationen tre minderåriga barn. I majoriteten av steriliseringar hos kvinnor används flera än en indikation (oftast 30 års ålder med tre barn), mera sällan hos män. (Bilagetabell 5 och 6.)

Flest steriliseringar i relation till folkmängden (25–54-åringar) utfördes i Kajanalands (2,9/1 000) och Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt (2,8/1 000), och minst i Mellersta Finlands sjukvårdsdistrikt (1,0/1000) och Helsingfors stad (1,0/1 000). Flest steriliseringar av kvinnor utfördes i Kajanalands (4,6/1 000) och Länsi-Pohjas sjukvårdsdistrikt (4,4/1 000), och minst i Helsingfors stad (1,1/1 000) och Mellersta Finlands sjukvårdsdistrikt (1,6/1 000). Flest steriliseringar av män utfördes i Mellersta Österbottens (2,1/1 000) och Centrala Tavastlands sjukvårdsdistrikt (2,1/1 000), och minst på Åland (inga) och i Östra Savolax sjukvårdsdistrikt (0,1/1 000). (Bilagetabell 2.)

Begrepp och definitioner:

Sterilisering: Ett ingrepp i en mans eller en kvinnas könsorgan, som medför bestående avsaknad av fortplantningsförmåga. Sådana ingrepp i könsorganen som är nödvändiga i behandlingen av somatiska sjukdomar betraktas inte som steriliseringar.

Symboler som använts i tabellerna:

– = Inte ett enda fall

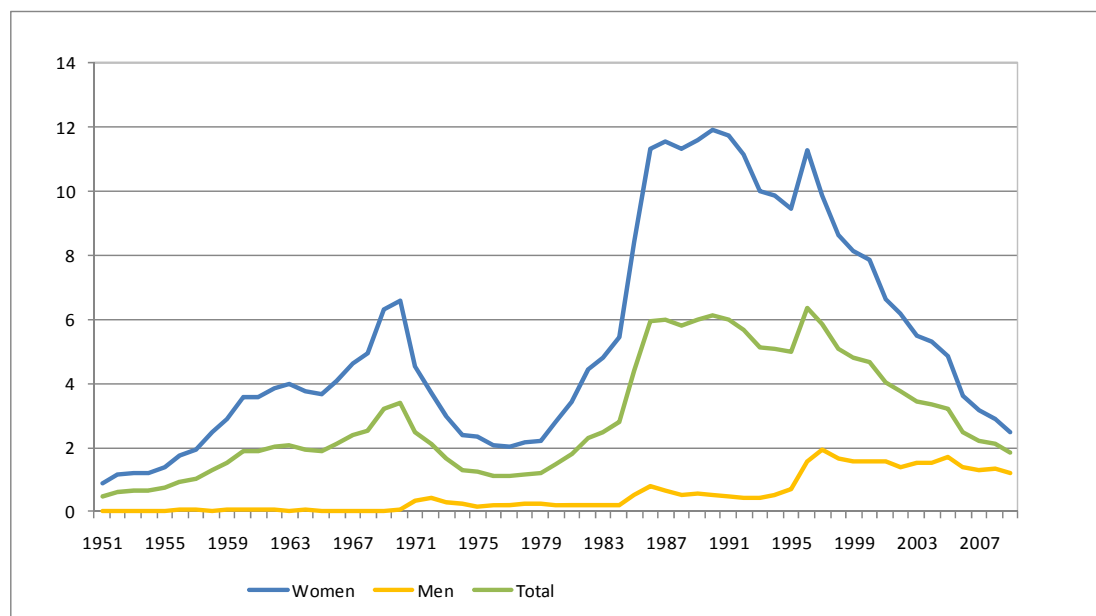
.. = Uppgift saknas

The total number of sterilisations continued to decrease in 2009, in total by 12.3 per cent compared with the previous year. Female sterilisations totalled just over 2500 and male sterilisations just over 1300. Female sterilisations decreased by 13.5 per cent and male sterilisations by 9.9 per cent. While female sterilisations still accounted for the majority (66.3%) of all sterilisations, the ratio kept evening out in 2009. (Appendix Table 1.)

In proportion to the population, the sterilisation rate was 1.8 sterilisations per thousand persons aged 25–54. Women showed a higher rate (2.5) than men (1.2) (Appendix Table 1). An analysis by age group shows that the 35–39 age group accounted for a majority of both female (37.7%) and male (27.9%) sterilisations (Appendix Tables 3 and 4).

The decrease in the number of sterilisations can be attributed to, for example, an expanding range of contraceptives and a shift to a later age of first parenthood. The number of sterilisations shot up after 1985, when the Act on Sterilisation was amended to allow sterilisation at the request of a person who has attained the age of thirty or has three minor children in care or has given birth to three children.

Figure 2. Sterilisations per 1000 persons aged 25–54, 1950–2009

In 2009, the most common indication for both male (97.5%) and female (93.8%) sterilisations was age, being 30 and over. In the case of female sterilisations, 56.2 per cent had been performed because the woman had given birth to three children or she had three under-aged children. As for male sterilisations, 26.3 per cent had been performed because the man had three minor children in his care. In majority of female sterilisations more than one indication was used (most often 30 years age together with three children), more seldom in male sterilisations. (Appendix Tables 5 and 6.)

In proportion to the population (persons aged 25–54), the highest sterilisation rate was found in the hospital districts of Kainuu (2.9/1000) and Central Ostrobothnia (2.8/1000). In turn, the lowest rate was found in the hospital district of Central Finland (1.0/1000) and the City of Helsinki (1.0 per 1000). The highest rate of female sterilisation was found in the hospital districts of Kainuu (4.6/1000) and Länsi-Pohja (4.4/1000) and the lowest in the City of Helsinki (1.1/1000) and in Central Finland (1.6/1000). The highest rate of male sterilisation was found in the hospital districts of Central Ostrobothnia (2.1/1000) and Kanta-Häme (2.1/1000) and the lowest in the Åland Islands (no cases) and Itä-Savo (0.1/1000). (Appendix Table 2.)

Concepts and definitions:

Sterilisation: an operation on the male or female genitals resulting in permanent inability to produce off-spring. Operations performed on the genitals in cases where the operation is regarded as necessary in the treatment of a somatic disease are not regarded as sterilisations.

Explanation of symbols used in the tables:

- = Magnitude nil
- .. = No data available

Liitetaulukot/Tabellbilagor/Appendix Tables:

Liitetaulukko 1. Steriloinnit sukupuolen mukaan 1951–2009

Liitetaulukko 2. Steriloinnit sairaanhoitopiireittäin 2009

Liitetaulukko 3. Naisten steriloinnit ikäryhmittäin 1994–2009

Liitetaulukko 4. Miesten steriloinnit ikäryhmittäin 1994–2009

Liitetaulukko 5. Naisten steriloinnit perusteen, siviilisäädyn, iän ja aiempien synnytysten mukaan 2009

Liitetaulukko 6. Miesten steriloinnit perusteen, siviilisäädyn ja iän mukaan 2009

Liitetaulukko 7. Steriloimisrekisterin aikasarjoja, steriloinnit 1975, 1980, 1985, 1990, 1995–2009

Bilagetabell 1. Steriliseringar efter kön 1951–2009

Bilagetabell 2. Steriliseringar efter sjukvårdsdistrikt 2009

Bilagetabell 3. Sterilisering av kvinnor efter åldersgrupp 1994–2009

Bilagetabell 4. Sterilisering av män efter åldersgrupp 1994–2009

Bilagetabell 5. Sterilisering av kvinnor efter indikation, civilstånd, ålder och antal förlösningar 2009

Bilagetabell 6. Sterilisering av män efter indikation, civilstånd och ålder 2009

Bilagetabell 7. Registret över steriliseringar, tidsserier för steriliseringar 1975, 1980, 1985, 1990, 1995–2009

Appendix Table 1. Sterilisations by sex, 1951–2009

Appendix Table 2. Sterilisations by hospital district, 2009

Appendix Table 3. Female sterilisations by age group, 1994–2009

Appendix Table 4. Male sterilisations by age group, 1994–2009

Appendix Table 5. Female sterilisations by indication, marital status, age and previous deliveries, 2009

Appendix Table 6. Male sterilisations by indication, marital status and age, 2009

Appendix Table 7. Time series data in the Register of Sterilisations, sterilisations, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995–2009

Liitetaulukko 1. Steriloinnit sukupuolen mukaan 1951–2009

Bilagetabell 1. Steriliseringar efter kön 1951–2009

Appendix Table 1. Sterilisations by sex, 1951–2009

Vuosi	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä
År	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Year	Women	Men	Total	Women	Men	Total	Women	Men	Total
	N			%			Per 1 000 25 - 54 v. / år / year		
1951	771	10	781	98,7	1,3	100	0,9	0,0	0,5
1952	1 006	10	1 016	99,0	1,0	100	1,2	0,0	0,6
1953	1 044	20	1 064	98,1	1,9	100	1,2	0,0	0,6
1954	1 048	21	1 069	98,0	2,0	100	1,2	0,0	0,6
1955	1 227	9	1 236	99,3	0,7	100	1,4	0,0	0,7
1956	1 548	34	1 582	97,9	2,1	100	1,8	0,0	0,9
1957	1 694	34	1 728	98,0	2,0	100	1,9	0,0	1,0
1958	2 176	32	2 208	98,6	1,4	100	2,5	0,0	1,3
1959	2 536	61	2 597	97,7	2,3	100	2,9	0,1	1,5
1960	3 154	46	3 200	98,6	1,4	100	3,6	0,1	1,9
1961	3 152	47	3 199	98,5	1,5	100	3,6	0,1	1,9
1962	3 350	39	3 389	98,8	1,2	100	3,8	0,0	2,0
1963	3 481	30	3 511	99,1	0,9	100	4,0	0,0	2,1
1964	3 256	42	3 298	98,7	1,3	100	3,7	0,1	2,0
1965	3 183	23	3 206	99,3	0,7	100	3,7	0,0	1,9
1966	3 516	27	3 543	99,2	0,8	100	4,1	0,0	2,1
1967	4 010	12	4 022	99,7	0,3	100	4,6	0,0	2,4
1968	4 276	18	4 294	99,6	0,4	100	4,9	0,0	2,5
1969	5 437	12	5 449	99,8	0,2	100	6,3	0,0	3,2
1970	5 677	50	5 727	99,1	0,9	100	6,6	0,1	3,4
1971	3 990	270	4 260	93,7	6,3	100	4,5	0,3	2,5
1972	3 330	377	3 707	89,8	10,2	100	3,7	0,4	2,1
1973	2 746	279	3 025	90,8	9,2	100	3,0	0,3	1,7
1974	2 214	209	2 423	91,4	8,6	100	2,4	0,2	1,3
1975	2 221	154	2 375	93,5	6,5	100	2,3	0,2	1,3
1976	1 970	188	2 158	91,3	8,7	100	2,1	0,2	1,1
1977	1 942	209	2 151	90,3	9,7	100	2,0	0,2	1,1
1978	2 085	225	2 310	90,3	9,7	100	2,1	0,2	1,2
1979	2 172	226	2 398	90,6	9,4	100	2,2	0,2	1,2
1980	2 747	188	2 935	93,6	6,4	100	2,8	0,2	1,5
1981	3 422	205	3 627	94,3	5,7	100	3,4	0,2	1,8
1982	4 493	214	4 707	95,5	4,5	100	4,5	0,2	2,3
1983	4 867	224	5 091	95,6	4,4	100	4,8	0,2	2,5
1984	5 585	225	5 810	96,1	3,9	100	5,5	0,2	2,8
1985	8 675	558	9 233	94,0	6,0	100	8,4	0,5	4,4
1986	11 753	853	12 606	93,2	6,8	100	11,3	0,8	6,0
1987	12 083	695	12 778	94,6	5,4	100	11,5	0,6	6,0
1988	11 954	589	12 543	95,3	4,7	100	11,3	0,5	5,8
1989	12 392	611	13 003	95,3	4,7	100	11,6	0,6	6,0
1990	12 864	593	13 457	95,6	4,4	100	11,9	0,5	6,1
1991	12 782	512	13 294	96,1	3,9	100	11,7	0,5	6,0
1992	12 234	505	12 739	96,0	4,0	100	11,1	0,4	5,7
1993	11 074	480	11 554	95,8	4,2	100	10,0	0,4	5,1
1994	10 926	598	11 524	94,8	5,2	100	9,8	0,5	5,1
1995	10 521	792	11 313	93,0	7,0	100	9,4	0,7	5,0
1996	12 561	1 810	14 371	87,4	12,6	100	11,3	1,6	6,3
1997	10 992	2 202	13 194	83,3	16,7	100	9,9	1,9	5,8
1998	9 596	1 921	11 517	83,3	16,7	100	8,6	1,7	5,1
1999	9 041	1 798	10 839	83,4	16,6	100	8,1	1,6	4,8
2000	8 700	1 772	10 472	83,1	16,9	100	7,9	1,6	4,7
2001	7 264	1 766	9 030	80,4	19,6	100	6,6	1,6	4,0
2002	6 726	1 595	8 321	80,8	19,2	100	6,2	1,4	3,8
2003	5 906	1 644	7 550	78,2	21,8	100	5,5	1,5	3,5
2004	5 657	1 617	7 274	77,8	22,2	100	5,3	1,5	3,4
2005	5 108	1 822	6 930	73,7	26,3	100	4,8	1,7	3,2
2006	3 829	1 475	5 304	72,2	27,8	100	3,6	1,4	2,5
2007	3 333	1 405	4 738	70,3	29,7	100	3,2	1,3	2,2
2008	2 984	1 456	4 440	67,2	32,8	100	2,9	1,4	2,1
2009	2 580	1 312	3 892	66,3	33,7	100	2,5	1,2	1,8

Liitetaulukko 2. Steriloinnit sairaanhoitopiireittäin 2009

Bilagetabell 2. Steriliseringar efter sjukvårdsdistrikt 2009

Appendix Table 2. Sterilisations by hospital district, 2009

Sairaanhoitopiiri ⁽¹⁾

Sjukvårdsdistrikt

Hospital district

	Steriloinnit-Steriliseringar-Sterilisations					
	Naiset-Kvinnor-Women		Miehet-Män-Men		Yhteensä-Totalt-Total	
	N	Per 1 000 ²⁾	N	Per 1 000 ²⁾	N	Per 1 000 ²⁾
Koko maa	2 580	2,5	1 312	1,2	3 892	1,8
- Hela landet - <i>Whole country</i>						
Helsinki ja Uusimaa - Helsingfors och Nyland - <i>Helsinki and Uusimaa</i>	546	1,7	349	1,1	895	1,4
- Uusimaa - Nyland	399	2,0	241	1,2	640	1,6
- Helsinki - Helsingfors	147	1,1	108	0,8	255	1,0
Varsinais-Suomi - Egentliga Finland - <i>Southwest Finland</i>	288	3,2	127	1,4	415	2,3
Satakunta - Satakunta	111	2,7	76	1,8	187	2,3
Kanta-Häme - Centrala Tavastland	82	2,5	69	2,1	151	2,3
Pirkanmaa - Birkaland	246	2,6	129	1,3	375	2,0
Päijät-Häme - Päijänne-Tavastland	79	2,0	55	1,4	134	1,7
Kymenlaakso - Kymmenedalen	96	3,0	48	1,4	144	2,2
Etelä-Karjala - Södra Karelen - <i>South Karelia</i>	81	3,5	45	1,8	126	2,6
Etelä-Savo - Södra Savolax	41	2,2	21	1,1	62	1,6
Itä-Savo - Östra Savolax	31	3,6	1	0,1	32	1,8
Pohjois-Karjala - Norra Karelen - <i>North Karelia</i>	61	2,0	60	1,9	121	1,9
Pohjois-Savo - Norra Savolax	116	2,5	66	1,4	182	1,9
Keski-Suomi - Mellersta Finland - <i>Central Finland</i>	81	1,6	24	0,4	105	1,0
Etelä-Pohjanmaa - Syd-Österbotten - <i>South Ostrobothnia</i>	94	2,7	39	1,1	133	1,9
Vaasa - Vasa	72	2,5	13	0,4	85	1,4
Keski-Pohjanmaa - Mellersta Österbotten - <i>Central Ostrobothnia</i>	47	3,5	30	2,1	77	2,8
Pohjois-Pohjanmaa - Norra Österbotten - <i>Northern Ostrobothnia</i>	292	4,0	93	1,2	385	2,5
Kainuu - Kajanaland	64	4,6	21	1,4	85	2,9
Länsi-Pohja - Länsi-Pohja	50	4,4	15	1,2	65	2,7
Lappi - Lappland - <i>Lapland</i>	83	3,8	18	0,8	101	2,3
Ahvenanmaan maakunta - Landskapet Åland - <i>Åland Islands</i>	19	3,5	-	0,0	19	1,7
Ulkomaat - Utlandet - <i>Foreign countries</i>	-	-	2	-	2	-
Tuntematon - Okänd - <i>Unknown</i>	-	-	11	-	11	-

1) **Asuinkunnan mukaan.** Efter boendekommun. *According to municipality of residence.*

2) **Tuhatta 25 - 54 v. naista/miestä kohti.** Per 1 000 kvinnor/män i åldersgrupp 25-54 år
Per 1000 women/men aged 25-54.

Liitetaulukko 4. Miesten steriloinnit ikäryhmittäin 1994–2009

Bilagetabell 4. Sterilisering av män efter åldersgrupp 1994–2009

Appendix Table 4. Male sterilisations by age group, 1994–2009

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
N																
-24	-	-	3	1	7	1	4	4	5	3	2	2	1	1	2	1
25-29	17	17	42	30	32	32	28	44	34	26	23	32	25	27	21	26
30-34	107	147	328	415	347	336	309	290	298	258	250	282	233	223	250	244
35-39	199	271	575	704	615	575	596	557	507	555	490	564	445	431	429	366
40-44	152	204	496	604	555	491	506	529	441	463	485	538	429	404	410	361
45-49	86	108	266	319	263	241	230	240	215	242	253	272	233	206	217	193
50-	37	45	100	129	102	122	99	102	94	97	114	132	108	112	126	115
Tuntematon - Okänd	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	6
Unknown																
Yhteensä - Totalt	598	792	1 810	2 202	1 921	1 798	1 772	1 766	1 595	1 644	1 617	1 822	1 475	1 405	1 456	1 312
Total																
%																
-24	-	-	0,2	0,0	0,4	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
25-29	2,8	2,1	2,3	1,4	1,7	1,8	1,6	2,5	2,1	1,6	1,4	1,8	1,7	1,9	1,4	2,0
30-34	17,9	18,6	18,1	18,8	18,1	18,7	17,4	16,4	18,7	15,7	15,5	15,5	15,8	15,9	17,2	18,6
35-39	33,3	34,2	31,8	32,0	32,0	32,0	33,6	31,5	31,8	33,8	30,3	31,0	30,2	30,7	29,5	27,9
40-44	25,4	25,8	27,4	27,4	28,9	27,3	28,6	30,0	27,6	28,2	30,0	29,5	29,1	28,8	28,2	27,5
45-49	14,4	13,6	14,7	14,5	13,7	13,4	13,0	13,6	13,5	14,7	15,6	14,9	15,8	14,7	14,9	14,7
50-	6,2	5,7	5,5	5,9	5,3	6,8	5,6	5,8	5,9	5,9	7,1	7,2	7,3	8,0	8,7	8,8
Tuntematon - Okänd	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	-	-	-	0,1	0,1	0,1	0,5
Unknown																
Yhteensä - Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Total																
Per 1 000																
25-29	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
30-34	0,5	0,8	1,7	2,2	1,8	1,8	1,7	1,7	1,8	1,6	1,6	1,8	1,5	1,4	1,5	1,4
35-39	1,0	1,4	3,0	3,6	3,2	3,0	3,1	2,9	2,6	2,9	2,6	3,1	2,6	2,6	2,6	2,3
40-44	0,7	1,0	2,4	3,0	2,8	2,5	2,6	2,7	2,3	2,4	2,5	2,8	2,2	2,1	2,2	2,0
45-49	0,4	0,5	1,2	1,5	1,2	1,2	1,1	1,2	1,1	1,2	1,3	1,4	1,2	1,1	1,1	1,0
50-54	0,3	0,3	0,6	0,7	0,5	0,6	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6	0,7	0,5	0,6	0,7	0,6
25-54	0,5	0,7	1,6	1,9	1,7	1,6	1,6	1,6	1,4	1,5	1,5	1,7	1,4	1,3	1,4	1,2

Liitetaulukko 5. Naisten steriloinnit perusteen, siviilisäädyn, iän ja aiempien synnytysten mukaan 2009

Bilagetabell 5. Sterilisering av kvinnor efter indikation, civilstånd, ålder och antal förlossningar 2009

Appendix Table 5. Female sterilisations by indication, marital status, age and previous deliveries, 2009

	Synnyttänyt 3 lasta Fött 3 barn Given birth to 3 children	3 alaikäistä lasta 3 omyndiga barn 3 under-age children	Yli 30 vuotta Över 30 år Age 30 and over	Lääkiet. Medicinsk Medical	Ehkäisy- vaikeudet Svårigheter att förhindra en graviditet Difficulties in contra- ception	Jälkeläisten vaikea sairaus tai ruumiinvika Risk för sjukdom eller kroppsyte hos barn Serious disease or defect of offspring	Raj. kyky huolehtia lapsista Begr. förmåga att sköta barn Limited ability to take care of children	Tuntematon Okänd Unknown	Yhteensä ¹⁾ Totalt Total
Siviilisäätty - Civilstånd - Marital status									
Naimisissa - Gift - Married	940	107	1 545	38	133	-	-	1	2 764
Avoliitossa - Samboende - In domestic partnership	218	30	457	10	36	-	-	1	752
Naimaton - Ogift - Single	49	5	191	2	20	1	5	-	273
Leski - Änka - Widowed	8	1	15	-	-	-	-	-	24
Eronnut - Fränskild - Divorced	84	8	213	1	24	-	1	-	331
Tuntematon - Okänd - Unknown	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ikä - Ålder - Age ⁽²⁾									
-19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-24	7	1	-	2	1	1	4	-	16
25-29	86	12	-	12	20	-	1	-	131
30-34	301	37	532	20	46	-	-	1	937
35-39	518	62	958	12	76	-	-	1	1 627
40-44	347	37	801	5	62	-	1	-	1 253
45-49	40	2	128	-	8	-	-	-	178
50-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Tuntematon - Okänd - Unknown	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aiemmat synnytykset - Tidigare förlossningar - Previous deliveries									
0	-	-	135	3	13	1	3	-	155
1	-	3	239	4	26	-	1	2	275
2	24	14	875	22	97	-	1	-	1 033
3	766	62	710	4	47	-	-	-	1 589
4	332	47	299	2	19	-	-	-	699
5	109	13	97	4	8	-	1	-	232
6	29	6	24	4	3	-	-	-	66
7	13	3	13	1	-	-	-	-	30
8	6	1	6	1	-	-	-	-	14
9-	17	2	17	6	-	-	-	-	42
Tuntematon - Okänd - Unknown	3	-	6	-	-	-	-	-	9
Yhteensä - Totalt - Total	1 299	151	2 421	51	213	1	6	2	4 144

1) Useampi peruste mahdollinen. Flera indikationer möjliga. More than one indication possible.

2) Ikä toimenpiteen suorituspäivänä. Ålder på ingreppsdagen. Age on the day of the procedure.

Liitetaulukko 6. Miesten steriloinnit perusteen, siviilisäädyn ja iän mukaan 2009

Bilagetabell 6. Sterilisering av män efter indikation, civilstånd och ålder 2009

Appendix Table 6. Male sterilisations by indication, marital status and age, 2009

	3 alaikäistä lasta 3 omyndiga barn 3 under-age children	Yli 30 vuotta Över 30 år Age 30 and over	Lääketiet. Medicinsk Medical	Ehkäisy- vaikeudet Svårigheter att förhindra en graviditet Difficulties in contra- ception	Jälkeläisten vaikea sairaus tai ruumiinvika Risk för sjukdom eller kroppslyte hos barn Serious disease or defect of offspring	Raj. kyky huolehtia lapsista Begr. förmåga att sköta barn Limited ability to take care of children	Tuntematon Okänd Unknown	Yhteensä ¹⁾ Totalt Total
Siviilisääty - Civilstånd - Marital status								
Naimisissa	325	944	-	58	-	-	1	1 328
- Gift - Married								
Avoliitossa - Samboende	41	169		9	-	-	-	219
- In domestic partnership								
Naimaton	4	62	-	1	-	1	-	68
- Ogift - Single								
Leski	-	2	-	-	-	-	-	2
- Änka - Widowed								
Eronnut	14	94	-	2	-	-	-	110
- Franskild - Divorced								
Tuntematon	-	7	-	-	-	-	-	7
- Okänt - Unknown								
Ikä - Ålder - Age ²⁾								
-19	-	-	-	-	-	-	-	-
20-24	-	-	-	1	-	-	-	1
25-29	24	-	-	5	-	-	-	29
30-34	78	243	-	15	-	1	-	337
35-39	114	366	-	8	-	-	-	488
40-44	106	355	-	24	-	-	1	486
45-49	48	193	-	10	-	-	-	251
50-	13	115	-	7	-	-	-	135
Tuntematon	1	6	-	-	-	-	-	7
- Okänd - Unknown								
Yhteensä					-			
- Totalt - Total	384	1 278	-	70	-	1	1	1 734

1) Useampi peruste mahdollinen. Flera indikationer möjliga. More than one indication possible.

2) Ikä toimenpiteen suorituspäivänä. Ålder på ingreppsdagen. Age on the day of the procedure.

Liitetaulukko 7. Sterilöimisrekisterin aikasarjoja, sterilöinnit 1975, 1980, 1985, 1990, 1995–2009
Bilagetablell 7. Registret över steriliseringar, tidsserier för steriliseringar 1975, 1980, 1985, 1990, 1995–2009
Appendix Table 7. Time series data in the Register of Sterilisations, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995–2009

STERILOINNIT	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sterilointoje / Steriliseringar / Sterilisations	2 375	2 935	9 233	13 457	11 313	10 472	9 030	8 321	7 550	7 274	6 929	5 302	4 737	4 440	3 892
NAISET / KVINNOR / WOMEN															
sterilointoje / steriliseringar / sterilisations	2 221	2 747	8 675	12 864	10 521	8 700	7 264	6 726	5 906	5 657	5 108	3 829	3 333	2 984	2580
osuu sterilöinneista / andel av steriliseringarna / proportion of all sterilisations	93,5	93,6	94,0	95,6	93,0	83,1	80,4	80,8	78,2	77,8	73,7	72,2	70,3	67,2	66,3
tuhatta 25-54 v. naista kohden / per 1 000 kvinnor i åldern 25-54 år / per 1000 women aged 25-54	2,3	2,8	8,4	11,9	9,4	7,9	6,6	6,2	5,5	5,3	4,8	3,6	3,2	2,9	2,5
ikä / Alder / Age %															
< 25 v / år / yrs	6,5	2,4	0,2	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,6	0,3	0,5
25-34 v / år / yrs	38,1	38,7	29,8	26,1	26,3	23,4	23,1	22,8	22,0	20,7	22,3	22,6	23,4	25,7	25,3
35-44 v / år / yrs	49,1	50,6	68,1	69,9	67,9	71,5	72,3	72,4	72,7	74,4	72,8	71,9	70,6	68,5	69,2
≥ 45 v / år / yrs	2,1	1,9	1,9	3,5	5,4	4,8	4,3	4,4	4,9	4,6	4,6	5,1	5,5	5,4	5,1
ikäryhmittäin 1 000 naista kohti / Efter åldersgrupp per 1 000 kvinnor / By age group per 1000 women															
25-34 v / år / yrs	2,4	2,8	0,4	9,0	7,7	6,3	5,3	4,9	4,2	3,8	3,6	2,8	2,4	2,4	2,0
35-44 v / år / yrs	4,2	4,9	1,0	21,8	18,3	16,6	14,1	13,2	11,7	11,5	10,3	7,8	6,8	6,1	5,4
45-54 v / år / yrs	0,2	0,2	0,0	1,5	1,6	1,0	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4	0,3
Aiempiä synnytyksiä / Tidigare förlösningar / Previous deliveries %															
0	4,0	3,5	2,1	2,5	3,4	4,3	4,8	4,6	4,6	5,1	5,7	5,1	5,8	5,9	5,5
1-2	34,6	43,6	49,0	55,8	52,8	52,0	49,9	50,5	51,0	50,2	49,0	47,0	46,6	44,2	44,3
3-4	46,6	46,1	44,0	38,8	39,9	39,8	41,0	40,0	40,0	39,8	40,3	41,7	42,3	43,9	43,2
5+	14,5	6,8	5,0	2,9	3,9	3,9	4,3	4,9	4,4	5,0	5,1	6,2	5,4	6,0	6,8
Sterilöinnin peruste / Indikation för sterilisering / Indication for sterilisation, % ^{2) 3)}															
≥ 30 v / år / yrs	-	-	7,2	96,3	96,1	96,6	94,9	96,3	96,3	96,2	96,4	95,7	96,3	95,1	93,8
synnättänyt 3 lasta / fött 3 barn / given birth to 3 children	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
muut perusteet / andra indikationer / other indications ¹⁾	-	-	4,2	42,6	44,8	44,7	45,4	45,5	44,7	45,5	46,3	48,7	48,3	50,9	50,3
3 alaikäistä lasta / 3 omtynda barn / 3 under-age children	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ehkäisyvaikeudet / svårt att förhindra graviditet / difficulties in contraception	-	-	92,2	0,7	0,6	0,3	0,6	0,8	0,6	0,8	0,9	1,6	1,4	1,2	2,3
	-	-	0,0	0,2	0,1	0,0	1,1	1,0	1,8	2,8	2,8	2,6	3,1	4,4	5,9
	-	-	0,2	0,4	0,3	0,4	3,2	3,2	4,7	5,0	5,3	5,9	7,0	7,3	8,3
MIEHET / MÄN / MEN															
sterilointoje / steriliseringar / sterilisations	154	188	558	593	792	1 772	1 766	1 595	1 644	1 617	1 822	1 475	1 405	1 456	1312
osuu sterilöinneista / andel av steriliseringarna / proportion of all sterilisations	6,5	6,4	6,0	4,4	7,0	16,9	19,6	19,2	21,8	22,2	26,3	27,8	29,7	32,8	33,7
tuhatta 25-54 v. miestä kohden / per 1 000 män i åldern 25-54 år / per 1000 men aged 25-54	0,2	0,2	0,5	0,5	0,7	1,6	1,6	1,4	1,5	1,5	1,7	1,4	1,3	1,4	1,2
ikä / Alder / Age %															
< 25 v / år / yrs	3,9	1,6	0,0	0,3	0,0	0,2	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
25-34 v / år / yrs	46,1	47,3	27,6	22,6	20,7	19,0	18,9	20,8	17,3	16,9	17,2	17,5	17,8	18,6	20,6
35-44 v / år / yrs	40,9	42,0	59,5	61,6	60,0	62,2	61,5	59,4	61,9	60,3	60,5	59,3	59,5	57,7	55,4
≥ 45 v / år / yrs	9,1	9,0	12,9	15,5	19,3	18,6	19,4	19,4	20,6	22,7	22,1	23,1	22,7	23,6	23,5
ikäryhmittäin 1 000 miestä kohti / Efter åldersgrupp per 1 000 män / By age group per 1000 men															
25-34 v / år / yrs	0,2	0,2	0,4	0,3	0,4	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	1,0	0,8	0,7	0,8	0,8
35-44 v / år / yrs	0,2	0,3	0,8	0,8	1,2	2,8	2,8	2,5	2,7	2,6	3,0	2,4	2,3	2,4	2,1
45-54 v / år / yrs	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	1,0	0,9	0,8	0,9	0,8
Sterilöinnit sairaanhoitopiireittäin / 1000 vastaavan ikäistä naista/miestä / Steriliseringar per 1 000 kvinnor/män i samma ålder efter sjukvårdsdistrikt / Sterilisations per 1000 women/men of the same age by hospital district ⁴⁾															
HUS - HNS	-	-	-	4,7	4,0	3,7	3,1	2,8	2,3	2,6	2,7	2,0	1,7	1,7	1,4
Uusimaa / Nyland	-	-	-	5,5	5,1	4,4	3,9	3,7	3,1	3,3	3,2	2,5	2,1	2,1	1,6
Helsinki / Helsingfors	-	-	-	3,5	2,4	2,7	2,0	1,6	1,2	1,7	2,0	1,1	1,0	1,2	1,0
Varsinais-Suomi / Egentliga Finland	-	-	-	7,4	6,2	6,1	4,2	4,3	4,2	3,6	3,5	3,4	2,6	2,4	2,3
Satakunta / Satakunta	-	-	-	5,4	4,0	5,2	4,1	3,5	4,0	3,7	4,1	2,9	2,8	2,6	2,3
Kanta-Häme / Centrala Tavastland	-	-	-	7,8	4,8	4,5	4,6	4,6	3,6	3,5	3,2	3,1	2,7	2,2	2,3
Pirkanmaa / Birkaland	-	-	-	6,1	4,6	5,0	4,3	3,4	3,2	2,5	3,3	2,2	2,8	2,5	2,0
Päijät-Häme / Päijät-Häme	-	-	-	6,3	4,8	4,4	3,2	3,1	3,4	4,2	3,4	2,2	2,4	1,9	1,7
Kymenlaakso / Kymmenedalen	-	-	-	7,3	5,4	4,6	5,1	4,2	4,6	4,5	4,0	2,7	2,5	2,6	2,2
Etelä-Karjala / Södra Karelen	-	-	-	6,0	5,4	5,3	4,8	4,3	5,6	4,3	2,7	3,0	2,5	2,5	2,6
Etelä-Savo / Södra Savolax	-	-	-	5,8	5,0	4,8	3,8	3,4	3,9	2,8	3,2	2,7	2,1	1,7	1,6
Itä-Savo / Östra Savolax	-	-	-	6,4	5,2	5,0	4,1	3,9	4,6	4,6	3,6	2,8	2,6	3,8	1,8
Pohjois-Karjala / Norra Karelen	-	-	-	7,9	6,2	4,1	4,9	4,1	4,7	5,0	2,7	2,7	2,7	1,9	1,9
Pohjois-Savo / Norra Savolax	-	-	-	7,8	4,3	5,3	4,6	4,0	4,2	3,3	3,6	3,2	2,3	2,2	1,9
Keski-Suomi / Mellersta Finland	-	-	-	6,4	5,6	5,0	4,0	4,1	3,0	3,0	2,4	1,6	1,1	0,8	1,0
Etelä-Pohjanmaa / Syd-Österbotten	-	-	-	4,9	5,4	4,0	4,1	4,3	2,8	3,5	3,2	2,7	1,9	1,9	1,9
Vaasa / Vasa	-	-	-	4,1	5,0	4,3	3,9	2,9	2,8	2,9	2,7	1,7	1,3	1,6	1,4
Keski-Pohjanmaa / Mellersta Österbotten	-	-	-	6,1	4,9	5,6	3,7	3,9	4,1	4,4	3,6	4,1	3,0	2,6	2,8
Pohjois-Pohjanmaa / Norra Österbotten	-	-	-	7,7	6,8	5,8	5,3	5,5	4,5	3,9	4,0	3,0	3,3	2,8	2,5
Kainuu / Kajanaland	-	-	-	7,9	6,8	3,4	3,4	3,1	2,5	3,8	4,7	2,6	2,6	1,9	2,9
Länsi-Pohja / Länsi-Pohja	-	-	-	7,1	7,0	6,8	5,0	4,8	4,0	5,1	4,1	3,2	3,2	3,0	2,7
Lappi / Lappland	-	-	-	7,6	5,6	4,6	6,9	7,1	6,5	5,4	3,7	2,4	2,1	3,3	2,3
Ahvenanmaan maakunta / Landskapet Åland	-	-	-	1,0	2,8	3,2	3,9	3,7	2,0	3,8	4,4	2,6	2,0	1,4	1,7

1) Lääketieteellinen, jälkeläisten vaikea sairaus tai ruumiinvika, rajoittunut kyky huolehtia lapsista, syy tuntematon - Medicinsk, risk för sjukdom eller kroppsläte hos barn, begränsad förmåga att sköta om barn, okänd orsak
Medical, serious disease or defect of offspring, limited ability to take care of children, indication unknown

2) Perusteet muuttuneet vuonna 1985 - Indikationerna ändrats 1985 - Indications changed in 1985.

3) Useampi peruste mahdollinen - Flera indikationer möjliga - More than one indication possible.

4) Sairaanhoitopiirikohtaisia tietoja ei ole saatavilla ennen vuotta 1987 - Uppgifter om enskilda sjukvårdsdistrikt finns inte före år 1987 -Statistics by hospital district are not available before 1987

Steriloimistilaston laatuseloste

Tilastotietojen relevanssi

Steriloimistilasto sisältää tietoja steriloiden lukumäärästä vuosittain. Steriloinnit esitetään sukupuolittain ja ikäryhmittäin tuhatta 25–54-vuotiaista naista tai miestä kohti. Lisäksi tilastoraportissa esitetään lukumäärätietoja sterilointien perusteista.

Raportti on tarkoitettu lisääntymisterveyden kanssa työskenteleville terveydenhuollon ammattihenkilöille, hallintoviranomaisille, suunnittelijoille ja tutkijoille, joilla on tarve saada ajantasaista tietoa steriloinneista.

Käytetyt käsitteet ja määritelmät on selitetty tilastoraportin tekstiosassa.

Tietojen käsittely perustuu lakiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008), Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukseen (Stakes) tilastotoimesta annettuun lakiin (409/2001) sekä lakiin terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä (556/1989) sekä asetukseen terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä (774/1989).

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Steriloimistiedot on kerätty kaikista Suomen sterilointeja suorittavista sairaaloista. Tilaston perusjoukko muodostuu kaikista henkilöistä, joille on tehty sterilisoiminen. Toimenpiteitä koskevan lainsäädännön (Steriloimislaki 283/1970) sekä sen nojalla annetun asetuksen (Steriloimisasetus 427/1985) mukaisesti toimenpiteen suorittajalääkärin on toimitettava THL:lle ilmoitus suoritetusta toimenpiteestä Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamalla lomakkeella kuukauden kuluessa toimenpiteen suorittamisesta. Tilastot perustuvat THL:n 1.12.2010 mennessä saatuihin ilmoituksiin.

Tiedot tallennetaan lomakkeilta sähköisessä muodossa steriloisrekisteriin, jota THL ylläpitää terveydenhuollon valtakunnallisia henkilörekistereitä koskevan lain (566/1989) ja sen nojalla annetun asetuksen (774/1989) 6 §:n perusteella. Aineiston tarkistusajona tehdään säännöllisesti ja epäselvät tapaukset tarkistetaan toimenpiteen suorittaneesta sairaalasta. Tilaston kattavuus on lähes aina 100 prosenttia.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tiedot ovat oikeita, jos tiedonantajat ovat antaneet ne oikein. Epäselvien tapausten selvittämiseksi steriloisrekisterin tietoja verrataan muiden rekisterien (syntymärekisteri ja hoitoilmoitusrekisteri) tietoihin. Tarvittaessa pyydetään tarkistus toimenpiteen suorittaneesta sairaalasta.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Steriloimistilasto julkaistaan joulukuussa, jolloin ilmestyy edellisen vuoden lopulliset tiedot.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Raportit julkaistaan THL:n internet-sivuilla osoitteessa <http://www.stakes.fi/tilastot/steriloinnit>.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Steriloimistiedot ovat vuodesta 1987 alkaen THL:n tietokannassa. Varhaisempien vuosien tiedot on saatu osana virallista tilastoa ilmestyneistä Lääkintöhallituksen julkaisuista (Lääkintöhallitus vuosina 1935–1954; Yleinen terveyden- ja sairaanhoitotilasto vuosina 1955–1970; Terveidenhuolto vuosina 1971–1987).

Aikaisempien vuosien aineistoa on tarkastettu mm. poistamalla kaksoiskappaleita ja lisäämällä aikaisemmin tilastosta puuttuneita tapauksia. Siksi osa tiedoista poikkeaa aiemmin julkaistuista tilastoista. Ikäryhmiä tarkasteltaessa on huomattava, että rekisterin ikätieto on vuodesta 1994 lähtien potilaan ikä toimenpidepäivänä, sitä ennen ikä vuoden lopussa. Tilastotiedotteisiin on takautuvasti laskettu vuosien 1986–1993 tiedot käyttämällä potilaan ikää toimenpidepäivänä. Tarkemmat tiedot tilastojen tulkintaan vaikuttavista tekijöistä, mm. lakimuutoksista, on mainittu kunkin taulukon kohdalla erikseen.

Steriloimisen käsitteet ja määritelmät ovat pysyneet koko ajan samoina.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastoraportti sisältää koko maan kattavasti tiedot suoritetuista steriloinneista.

Steriloinnit 2009 -tilastoraportin erityiskysymykset

Uudet sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamat raskaudenkeskeytyksiä ja sterilointeja koskevat tiedonkeruulomakkeet tulivat voimaan 1.1.2009. Vuoden 2009 tiedoista noin puolet ilmoitettiin uudella lomakkeella ja noin puolet vanhalla lomakkeella. Tietojen raportoinnissa on otettu huomioon luokitusten muutokset, ja aikasarjojen uudet luvut ovat verrannollisia vanhoihin vuosiin. Vuoden 2009 raportissa luokituksiin on tehty ainoastaan pieniä muutoksia, laajemmin raportoinnissa siirrytään uuden lomakkeen luokitusten käyttöön lähivuosina.

Lisätietoja lomakemuutoksesta: <http://www.stakes.fi/FI/tilastot/tausta/Lomakkeet/abstlomakkeet.htm>.

Kvalitetsbeskrivning för statistiken över steriliseringar

Uppgifternas relevans

Statistiken över steriliseringar innehåller årsvisa uppgifter om antalet steriliseringar. Uppgifterna om steriliseringar presenteras efter kön och åldersgrupp uttryckta som relationstal per tusen kvinnor respektive män i åldrarna 25–54 år. Statistikrapporten innehåller också antalsuppgifter om steriliseringar efter indikation.

Rapporten riktar sig till hälso- och sjukvårdspersonal, förvaltningsmyndigheter, planerare och forskare som arbetar med reproduktiv hälsa och behöver tillgång till uppdaterade uppgifter om steriliseringar.

Begrepp och definitioner som används i rapporten finns förklarade i rapportens textdel.

Uppgifterna samlas in med stöd av lagen om Institutet för hälsa och välfärd (668/2008), lagen om statistikväsendet vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (Stakes) (409/2001) samt lagen (556/1989) och förordningen (774/1989) om riksomfattande personregister för hälsovården.

Metodbeskrivning

Uppgifterna om steriliseringar har samlats in från alla finländska sjukhus där det utförs steriliseringar. Statistikpopulationen utgörs av alla personer som genomgått sterilisering. Enligt den lagen som gäller för dessa ingrepp (Steriliseringslagen 283/1970) och den förordningen som utfärdats med stöd av den (steriliseringsförordningen 427/1985) ska den läkare som har utfört ingreppet inom en månad efter ingreppet skicka en anmälan om det till THL. Anmälan bör göras på en särskild blankett fastställd av social- och hälsovårdsministeriet. Alla rapporter som inkommit till THL senast den 1 december 2010 ligger till grund för statistiken.

Uppgifterna på blanketterna registreras i elektronisk form i steriliseringsregistret. Registret upprätthålls av THL i enlighet med lagen om riksomfattande personregister för hälsovården (566/1989) och 6 § i den förordning (774/1989) som utfärdats med stöd av denna lag. Uppgifterna kontrolleras regelbundet och i oklara fall ber man om tilläggsinformation från det sjukhus där ingreppet utfördes. Statistikens täckningsgrad är nästan alltid 100 procent.

Uppgifternas riktighet och exakthet

Uppgifterna är riktiga, om uppgifterna är korrekt inlämnade av uppgiftslämnarna. I oklara fall jämförs uppgifterna i steriliseringsregistret med uppgifterna i andra register (födelseregistret och vårdanmälningsregistret). Vid behov ombes det sjukhus där ingreppet utfördes kontrollera uppgifterna.

De publicerade uppgifternas aktualitet och punktlighet

Den steriliseringsstatistik som publiceras i december innehåller den slutliga statistiken för det föregående året.

Uppgifternas tillgänglighet och transparens/tydlighet

Rapporterna publiceras på THL:s webbplats under adressen: <http://www.stakes.fi/tilastot/steriloinnit>.

Statistikens jämförbarhet

Uppgifter om steriliseringar ingår sedan 1987 i THL:s databas. Uppgifter från tidigare år baserar sig på Medicinalstyrelsens publikationer, som utgör en del av den officiella statistiken (Lääkintöhallitus [Medicinalstyrelsen] 1935–1954; Yleinen terveyden- ja sairaanhoitotilasto [Allmän hälso- och sjukvårdsstatistik] 1955–1970; Terveydenhuolto [Hälso- och sjukvård] 1971–1987).

Materialet från tidigare år har justerats bl.a. genom utgallring av dubbelregistreringar och komplettering med saknade uppgifter. Uppgifterna kan därför till vissa delar avvika från uppgifterna i tidigare publicerad statistik. När det gäller fördelningen efter åldersgrupp bör man beakta att uppgiften om patientens ålder sedan 1994 gäller åldern på ingreppsdagen. Före det gällde åldern vid årets slut. I statistikrapporterna har uppgifterna för åren 1986–1993 räknats retroaktivt med hjälp av uppgifterna om patientens ålder på ingreppsdagen. Närmare uppgifter om faktorer som påverkar tolkningen av statistiken, t.ex. ändringar i lagstiftningen, anges separat vid varje tabell.

De begrepp och definitioner som använts om steriliseringar har varit desamma hela tiden.

Tydlighet och konsistens/enhetlighet

Statistikrapporten innehåller rikstäckande uppgifter om utförda steriliseringar.

Särskilda frågor i statistikrapporten om steriliseringar 2009

En ny datainsamlingsblankett som fastställts av social- och hälsovårdsministeriet trädde i kraft den 1 januari 2009. Av uppgifterna för 2009 lämnades ungefär hälften in på den nya blanketten och hälften på den gamla. Vid rapporteringen av uppgifter har man beaktat förändringar i klassifikationerna, och de nya talen i tidsserierna är jämförbara med de gamla åren. I rapporten år 2009 har endast gjorts små ändringar i klassifikationerna, och klassifikationerna i den nya blanketten införs vid rapporteringen i större utsträckning under de närmaste åren.

Mer information om blankettändringarna:

<http://www.stakes.fi/FI/tilastot/tausta/Lomakkeet/abstlomakkeet.htm>.

Quality report for statistics on sterilisations

Relevance of statistical data

The statistics on sterilisations contain data on the annual numbers of sterilisations. In addition, data on sterilisations by gender and age group per 1000 men or women aged 25–54. The statistical report also gives numbers concerning grounds for sterilisations.

The report aims to provide up-to-date information on sterilisations to health care professionals, administrators, planning officials and researchers working in the area of reproductive health.

The report text describes the concepts and definitions used in the statistics.

The collection of data is based on the Act on the National Institute for Health and Welfare (668/2008) and the Act on the Statistical Service of the National Research and Development Centre for Welfare and Health (409/2001), as well as on the Act (556/1989) and the Decree (774/1989) on National Personal Records Kept under the Health Care System.

Description of methods used in statistical research

Data on sterilisations are collected from all hospitals in Finland that perform sterilisations. The statistical population consists of all persons who have undergone induced sterilisation. In accordance with current legislation (Act (283/1970) and Decree (427/1985) on Sterilisation), the physician performing the procedure is required to report the case to the National Institute for Health and Welfare (THL) within one month using a specific data collection form approved by the Ministry of Social Affairs and Health. The statistical data is based on reports submitted to THL by 1 December 2010.

The data are stored electronically in the Register of Sterilisations, a statutory register maintained by THL pursuant to the Act on National Personal Records Kept under the Health Care System (566/1989), and section 6 of the subsequent Decree (774/1989). Data check-ups are made regularly and any unclear cases and diagnoses are checked and ascertained by contacting the hospitals that have performed the procedure concerned. The statistics almost invariably have a coverage of 100 per cent.

Correctness and accuracy of data

The data are correct if they have been reported correctly. In unclear cases, the data in the Register of Sterilisations are compared with those in other registers (Birth Register, Care Register). If necessary, the hospital that has performed the procedure is contacted in order to ascertain the data.

Timeliness and promptness of published data

Statistics on sterilisations are produced by THL once a year in December with final data from the previous year.

Accessibility and transparency/clarity of data

The reports are published at the THL website at www.stakes.fi/tilastot/steriloinnit.

Comparability of statistical data

Since 1987, data on sterilisations have been kept in a THL database. Official statistical publications by the National Board of Health (one of THL's predecessors) have been used as a source of information for earlier years.

Data for earlier years have been checked, for instance, by removing data that had been entered twice and by adding missing cases, so some data may deviate from previously published statistics. With regard to age-specific data, it should be noted that from 1994 onwards such data in the Register refer to the age of the patient on the day of the procedure, whereas the data for preceding years refer to the age at the end of the year. For the statistical reports, the data for 1986–1993 have been calculated retrospectively using the patient's age on the day of the procedure. More accurate information on any factors influencing the interpretation of the statistics, such as legislative reforms, is given specifically for each table.

The concepts of sterilisation, as well as their definitions, have remained unchanged throughout this time.

Clarity and consistency

The data on sterilisations in the Statistical Report are nationwide.

Special issues concerning the 2009 statistics

The new data collection form for sterilisations approved by the Ministry of Social Affairs and Health entered into force on 1 January 2009. About half of the data for 2009 was reported using the new form, while half was reported using the old form. Classification changes have been taken into account in reporting the data, and the new figures in the time series are comparable with the old ones. In the reporting of 2009, only minor changes to classifications have been made; classification according to the new form will be introduced on a broader scale in the next few years.

For further information on the changes to the form, see:

<http://www.stakes.fi/FI/tilastot/tausta/Lomakkeet/abstlomakkeet.htm>.